

Warszawa, 16 marca 2026 r.

Bartosz Poliński
Onkofundacja Alivia

2026/03/16/W/1

Jolanta Sobierańska-Grenda
Minister Zdrowia

Szanowna Pani Minister,

w imieniu środowiska organizacji wspierających pacjentów onkologicznych **zwracamy się do Pani z pilnym apelem o podjęcie działań zapobiegających ograniczeniu dostępu do diagnostyki medycznej w Polsce.**

Z niepokojem przyjęliśmy informacje o propozycji Narodowego Funduszu Zdrowia dotyczącej zmiany zasad finansowania badań diagnostycznych wykonywanych ponad wartość kontraktu. Zgodnie z zapowiedziami, świadczenia takie jak tomografia komputerowa, rezonans magnetyczny, gastroscopia czy kolonoskopia miałyby być finansowane jedynie w 40 proc. ich wyceny, a ich rozliczenie następowałoby dopiero po zakończeniu roku.

Choć formalnie badania te mają pozostać nielimitowane, w praktyce proponowany mechanizm może doprowadzić do znaczącego ograniczenia ich dostępności. Jeżeli placówki medyczne będą otrzymywać jedynie część należnego wynagrodzenia za badania wykonane ponad kontrakt, wiele z nich może być zmuszonych do ograniczenia liczby wykonywanych świadczeń. W efekcie pacjenci ponownie staną przed perspektywą wielomiesięcznego oczekiwania na kluczowe badania diagnostyczne.

Doświadczenia z poprzednich lat pokazują, że podobne rozwiązania prowadziły do dramatycznego wydłużenia kolejek. Jeszcze kilka lat temu średni czas oczekiwania na rezonans magnetyczny sięgał około 200 dni, a na tomografię komputerową ponad 70 dni. Dopiero odejście od sztywnych limitów pozwoliło stopniowo poprawić dostępność diagnostyki. Obawiamy się, że obecne propozycje mogą doprowadzić do powrotu do sytuacji sprzed ponad dekady.

Szczególne obawy budzi wpływ tych zmian na diagnostykę chorób nowotworowych. **W praktyce wielu pacjentów rozpoczyna proces diagnostyczny jeszcze przed wystawieniem karty diagnostyki i leczenia onkologicznego (DiLO). To właśnie pierwsze badania obrazowe lub endoskopowe wykonywane w ramach standardowej opieki ambulatoryjnej często pozwalają na wykrycie choroby i dopiero wtedy uruchamiana jest szybka ścieżka onkologiczna. Co więcej, brak karty DiLO charakteryzuje również pacjentów z podejrzeniem wznowy choroby nowotworowej. Ograniczenie dostępności tych badań może więc wydłużyć drogę pacjenta do diagnozy i opóźnić rozpoczęcie leczenia.**

W onkologii czas ma kluczowe znaczenie. Każdy miesiąc, a często nawet każdy tydzień zwłoki w diagnostyce może wpływać na rokowanie i szanse pacjenta na skuteczne leczenie. Wprowadzenie mechanizmów, które mogą wydłużyć czas oczekiwania na badania, niesie więc poważne konsekwencje zdrowotne i społeczne.

Dlatego apelujemy do Pani Minister o:

1. Przedstawienie planu przywrócenia stabilnego finansowania systemu ochrony zdrowia.
2. Odstąpienie od rozwiązań, które w praktyce mogą prowadzić do ponownego limitowania diagnostyki, w szczególności badań obrazowych i endoskopowych.
3. Zapewnienie realnego dostępu do diagnostyki i leczenia poprzez stabilne finansowanie świadczeń kluczowych dla bezpieczeństwa zdrowotnego obywateli.

Dane międzynarodowe i krajowe wskazują, że stan zdrowia Polaków wciąż odbiega od średnich w krajach rozwiniętych – między innymi pod względem oczekiwanej długości życia czy liczby zgonów możliwych do uniknięcia. Jednocześnie system ochrony zdrowia stoi w obliczu wyzwań demograficznych, które w najbliższych latach zwiększą zapotrzebowanie na świadczenia medyczne.

W tej sytuacji szczególnie ważne jest podejmowanie decyzji wzmacniających dostępność diagnostyki i leczenia, a nie działań, które mogą prowadzić do pogłębiania kolejek i opóźnień w wykrywaniu chorób.

Z pełnym przekonaniem podkreślamy, że pacjenci nie chcą umierać w kolejkach. Od decyzji podejmowanych dziś zależy, jak długo będą musieli czekać na badania i leczenie w najbliższych latach.

Mamy nadzieję, że rewizja wydatków Narodowego Funduszu Zdrowia obejmie wszystkie obszary funkcjonowania systemu, a nie tylko ograniczanie finansowania świadczeń, od których bezpośrednio zależy zdrowie i życie Polek i Polaków.

W imieniu środowiska organizacji pacjentów deklarujemy gotowość do współpracy i dialogu, aby wspólnie wypracować rozwiązania odpowiadające potrzebom zdrowotnym społeczeństwa.

Z wyrazami szacunku

Bartosz Poliński
Prezes Fundacji

Do wiadomości:

1. Andrzej Domański, Minister Finansów.
2. Filip Nowak, Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia.
3. Bartłomiej Chmielowiec, Rzecznik Praw Pacjenta.
4. Marcin Wiącek, Rzecznik Praw Obywatelskich.

Sygnatariusze:

Federacje i organizacje parasolowe:

1. Federacja Stowarzyszeń „Amazonki”
2. Instytut Praw Pacjenta i Edukacji Zdrowotnej
3. Ogólnopolska Federacja Onkologiczna
4. Polska Koalicja Pacjentów Onkologicznych

Fundacje i Stowarzyszenia:

5. Fundacja EuropaColon Polska
6. Fundacja ISKIERKA

7. Fundacja Małgosi Braunek „Bądz”
8. Fundacja MY Pacjenci
9. Fundacja OmeaLife
10. Fundacja OnkoCafe– Razem Lepiej
11. Fundacja Per Humanus
12. Fundacja Rak’n’Roll
13. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Młodych z Zapalnymi Chorobami Tkanki Łącznej „3majmy się razem”
14. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pacjentów ze Schorzeniami Serca i Naczyń EcoSerce
15. Retina AMD Polska
16. Ruch Onkologiczny PARS
17. Stowarzyszenia "Amazonki" Warszawa-Centrum
18. Stowarzyszenie Mężczyzn z Chorobami Prostaty "Gladiator"
19. Stowarzyszenie Neurofibromatozy Polska
20. Stowarzyszenie „UroConti”